

P.n. Licejska knjižnica,
realna gimnazija,

Ljubljana

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
za Slovenijo v Ljubljani.

Cena posamezne šte. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina 20.—

Četrletna naročnina 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Štebi Alojzija, Vič pri Ljubljani, Pod Rožnik šte. 296. Rokopisov
ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le pod-
pisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednico.

Upravištvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se poš-
lji po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja
je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Kongres drž. nameščencev v Ljubljani preložen.

Osrednja Zveza javnih nameščencev
in upokojencev za Slovenijo je prejela
6. t. m. od Glavnega Saveza v Beogradu
slededečo brzojavko:

„Beograd, 6. januarja 1925.

Shodno odluci uprave Glav-
nog Saveza godišnja skupština
neče se održati 11. januarja,
več se odlaže zbor. Pismom
opširneje. Predsednik Glavnog
Saveza: dr. Mih. Jovanović“.

Kakšni nagibi so dovedli. Glavni
Savez do preložitve kongresa, Osred-
nji Zvezi doslej še ni znano, čim pa
prejmemo pismo poročilo, ga obja-
vimo.

O. Z.

Ali je alimentacijski princip v honoriranju javnih name- ščencev še upravičen ali ne.

Odkrito se priznavam za nasprotnika
alimentacijskega principa in za pripadnika
principa opravljanega dela. Vendar ta stvar
ni tako enostavna, kakor izgleda morda na
prvi hip. Oglejmo si torej zadevo sine ira
et studio nekoliko bližje.

I.

Kaj je alimentacijski princip.

Alimentacijski princip obstoja v tem, da
delodajalec (država, občina, zavod, pogojno
tudi privatni podjetnik) ne plačuje svojega
nameščencev (uradnika, poduradnika, slugo,
delavca) radi tega, če in kaj zanj dela, mar-
več ga plačuje radi tega, ker ima ženo, otro-
ke, starše, brate, sestre in druge, — alimen-
taciji podvržene osebe, kakor pravimo, —
čijih krog je širši ali ožji, kakršna so pač
dotična določila.

II.

Princip opravljanega dela.

Ta princip se v nasprotju s principom
alimentacije v ničemer ne ozira na rodbino
delodajalca, marveč edino le na kvaliteto in
kvantiteto dela, katerega opravlja delojema-

lec za delodajalca. Čim bolj važno, odgovar-
no, vodilno, skratka kvalificirano je oprav-
ljano delo in čim višja naobrazba, čim višji
čin, — tem višja je plača.

Dočim torej pod veljavnostjo prvega
principa delodajalec ne plačuje delojemalca,
marveč plačuje njegovo rodbino, — plačuje
pod veljavnostjo drugega principa deloda-
jalec res osebo delojemalca oziroma njegovo
delo.

III.

Kako je bilo pred vojno.

Pred vojno je bil izključeno le princip
opravljanega dela v veljavi in cela hierarhi-
čna zgradba statusov nameščencev je teme-
ljila na njem.

Šele tekom vojne je Avstrija kot prva
 uvedla v honoriranje svojih državnih name-
ščencev princip alimentacije, spočetka sra-
mežljivo, pozneje očitnejše. Kot vzorec za
to uvedbo je služil zakon o določilih za pre-
življanje svojcev k vojakom vpoklicanih oseb,
seveda mutatis mutandis in pa ona posebna
določila, glasom katerih so dobivale družine
vpoklicanih rezervnih častnikov prispevke za
preživljanje.

Zgodilo se je to le neprostovoljno pod
pritiskom razmer tedaj, ko se je začela radi
blokade antante krčiti hrana in je morala
vlada poseči po raznih sredstvih, da je pre-
bivalstvo, pred vsem svoje državne name-
ščence, mogla ohraniti pri življenju. Edino
s tega vidika je Avstrija uvedla ta princip
v honoriranje svojih državnih nameščencev
in državnem zgledu so sledile razne javne
korporacije, občine, zavodi itd., naposled tu-
di privatni podjetniki.

To je bilo takrat v vojnem času, in tudi
še nekaj let po prevratu, ko je vsepovsod
vladal kaos, opravičljivo, da skoraj narav-
nost potrebno.

IV.

Kakšne so posledice alimentacijskega principa

Posledica uvedbe alimentacijskega prin-
cipa so bile tako za delodajalca, kakor za de-
lojemalca, v obče le kvarne.

Kvaliteta in kvantiteta opravljenega dela
in strokovna naobrazba delodajalca je pa-
dala stopnjema in še vedno pada tam, kjer je
ta princip v veljavi. Vsaka ambicija je ubita
in službena disciplina je otežkočena, če ne
onemogočena.

To je popolnoma naravno, kajti deloje-
malec nima nikakega interesa več, da oprav-
lja svoje delo intenzivno in vestno. Čemu
tudi? Saj se mu ne more nič zgoditi. Rod-
bina ga ščiti in mu jamči za to, da se ga ne
sme odpustiti od dela in ker dobiva prejem-
ke vendar v svrhu preživljanja (sebe in) rod-
bine, ne pa za to, ker opravlja kakšno delo, bi
bil pač neumen, če bi se trudil v potu svoje-

ga obraza. Stvar gre tudi tako naprej brez
vsakega truda in interesa od njegove stra-
ni. Treba nam je le pogledati n. pr. delavce
mestne občine ljubljanske, pri katerih je ta
princip alimentacije izveden do skrajne sme-
šnosti, in o čemer bomo še govorili, — kako
ti opravljajo svoje delo.

Kako naj vzdržuje predstojnik, ki je n. pr.
samec, ali ki je oženjen ali vdovec brez
otrok, disciplino, kakšen ugled naj ima na-
pram svojemu podrejenemu osebu, če ga le-
ta prekaša radi svoje številne rodbine dale-
ko na prejemkih? Saj ni nikdar varen, da mu
ta ali oni ne zabrusi kake tozadevne sotise v
obraz.

V.

Kako izgleda »status« javnih nameščencev v praksi pod veljavo alimentacijskega principa.

Obča posledica alimentacijskega prin-
cipa je ta, da nastane v honoriranju cela zmeš-
njava in da so v staležu nameščencev zbrisi-
sani vsi razločki med posameznimi činovni-
mi razredi. Lahko bi se to tudi imenovalo
»nivelizacija« stanov. Status nam nudi na-
ravnost sliko pravega narobe sveta, ker
je to, kar bi moralo biti normalno, obrnjeno
spodaj in spodnje je zgoraj. Sluga, oficijant,
poduradnik so pred uradnikom; podrejeni
uradniki pred šefom; delavec pred vsemi,
imenovanimi osebami itd.

VI.

Kako je pri mestni občini ljubljanski.

Najboljši dokaz za pogubnost alimen-
tacijskega principa dobimo pri mestni občini
ljubljanski, kjer je bila v zadnjih letih na pod-
lagi alimentacije po načelu: »Vsi želodci so
enaki!« izvršena popolna capitis diminutio
uradništva.

Imamo pred seboj prepise dveh vlog, ka-
tere je magistratno uradništvo v zadnjem
času izročilo predsedstvu.

V prvi prosi »Krožek magistratnih urad-
nikov« v obče za izboljšanje gmotnega polo-
žaja celokupnega uradništva; v drugi pa za-
hitevajo vsi magistratni uradniki — akade-
miki (skupno s proforskim zborom mestne-
ga liceja) priznanje akademsko funkcijski
doklad. Obe vlogi sta podprti s številnimi ta-
belami, ki razkazujejo položaj mestnega
uradništva v taki luči, da državni nameščen-
ci danes pač nimajo nobenega povoda več
zavidati svoje — »nivelizirane« mestne to-
variše.

Tu par odlomkov iz teh prošenj, ki govo-
re zoper alimentacijski princip bolje, kakor
bi to mogla storiti še tako obširna teoretič-
no-znanstvena razprava.

Krožek piše:

»Dokaz temu«, (t. j., da uradniki s svoji-
mi borimi plačami ne morejo izhajati), »je
priloga: tabela A. Iz te priloge je razvidno,

kakšne prejemke je imelo celokupno mestno uslužbenstvo pred vojno in kakšne prejemke bi moralo imeti danes, da bi odgovarjali vrednosti teh predvojnih prejemkov — (valorizacija), — a kakšne prejemke faktično dobivamo danes.

Iz te tabele je povzeti zlasti, da je ravno uradništvo izmed vseh kategorij mestnih uslužbencev na najslabšem stališču in sicer na tem slabšem, čim višji je čin.

Ne samo, da obstoja med uradništvom samim velika razlika, ker znašajo njegovi današnji prejemki po činih le 52 do 16 % predvojnih valoriziranih prejemkov, najdemo še večjo razliko, ako primerjamo s temi prejemki dohodke drugih kategorij mestnih uslužbencev: oficijanti dobivajo 48 %, pomožni uradniki 67 %, sluge, stražniki 40 %, nižje tehniške osebe 49 do 36 %, a delavska skupina celo 98 do 70 svojih predvojnih prejemkov.

Torej čim višji je čin uslužbenca, čim nižje in čim manje samostojno ter čim manj odgovorno je njegovo opravilo, tem višji so mu dohodki, a čim višji je čin, čim višja sta naobrazba in odgovornost, tem nižja je plača. Pač pravcati narobe svet!

Razlika n. pr. med prejemki prvega in najvišjega vodilnega uradnika, ravnatelja vseh magistratnih uradov, ki ima le 16 % svoje predvojne plače in pa najslabše plačanega delavca, ki jih ima 70 %, znaša (70—16 je) 54 %, a napram najbolje plačanemu delavcu-profesijonistu, ki jih ima 98 %, celo (98—16 je) 82 %!

Posebnost magistratnega alimentacijskega plačilnega sistema je tudi, da imajo n. pr. oficijant, pomožni uradnik ter cela vrsta slug višje prejemke kakor magistratni tajnik v VIII. činovnem razredu.

Do kakih izrodov je dovedel ta na ljubljanski magistratu do skrajnosti razviti alimentacijski princip, kaže tabela B, ki nudi v izveščku pregled razvrščenega celokupnega magistratnega uslužbenstva po faktičnih prejemkih.

Iz te tabele je razvidno, da n. pr. najvišji mestni uradnik, voditelj vseh uradov, ni uvrščen morda, kakor bi se po zdravi pameti pričakovalo, na 1., marveč šele na 5.; njegov namestnik, podravnatelj ne na 2., marveč na 20. mesto; stavbeni nadoficijal pa je na 2.; monter na 3.; oficijant na 8.; in sluga na 12. mesto.

Sploh pa ranžira z ozirom na prejemke cela vrsta podrejenih uradnikov pred svojim neposrednim predstojnikom.

Še hujše razmerje dobimo, če primerjamo dohodke uradništva z dohodki delavstva. Iz tabele C, ki primerja prejemke delavcev (pometača, profesijonista, paznika) in uradnikov, je povzeti, da prejema n. pr. mestni zidar 10.000 Din več na leto kot ravnatelj mestne plinarne. Zidar ima tudi višje prejemke kot konceptna uradnika, magistratni svetnik in magistratni tajnik ali pa kot inženjerja, stavbeni svetnik in stavbeni nadkomisar ali pa kot računsko revidenta, ali pa kot pisarniškega ravnatelja. Arhitekt pa ni samo slabše plačan kot omenjeni delavec - profesijonist, temveč slabše kot navadni delavec, ali celo slabše kot pometač. V prejemkih nadkriljuje tudi računskega revidenta in računskega oficijala.

In akademično naobraženo uradništvo izvaja med drugim:

»Kakor pa kvalificirano manuelno delavstvo zahteva izdatno višje mezde kot navadni dninarji, tako zahtevamo tudi z akademsko izobrazbo kvalificirani uradniki v materijelnem oziru prednost pred ostalimi kategorijami, uradniškimi in neuradniškimi, in ta prednost naj bo taka, da se bo rentiral kapital, ki smo ga porabili za svoje študije

ter da bo primerno nagrajeno duševno delo, ki ga moremo vršiti samo mi.

Ni vse eno, če se je dijak po dokončani ali tudi nedokončani srednji šoli posvetil takoj pridobitnemu ali recimo tudi uradniškemu poklicu in potem počasi po hierarhični lestvici lezel navzgor, ali pa če je po maturi študiral še le na univerzi ali tehniki še 5 do 6 let, pri tem porabil mnogo duševne energije, materijelnih sredstev ter prišel mnogo kasneje do kruha kot prvoimenovani.

In ravno tako tudi ni vse eno, če v oči uradnik referat, nosi zanj odgovornost in vrši najtežje posle svojega delokroga, ali pa če bolj ali manj mehanično izvršuje navodila in odredbe, ki mu jih nalaga šef oddelka.

Brez dvoma ne gre tako naprej. Akademsko naobraženo uradništvo je teh razmer do grla sito in jih ne more in tudi noče več prenašati. Akademiki zahtevamo, da se nas postavi na ono gmotno stališče, katero nam gre z ozirom na našo pnaobrazbo in na delo, ki ga vršimo.

VII.

Kako je v državni službi.

Tudi tu najdemo še vedno male ostanke vpliva alimentacije, toda ne v taki obliki, kakor pri mestni občini ljubljanski. Ne pomenijo pa veliko, ker daje novi uradniški zakon s svojimi določili o »kategorijah« in »položajih« vladi možnost, da popolnoma paralizira princip alimentacije s primerno predvedbo v višjo kategorijo oz. v višji položaj.

VIII.

Kako je v drugih državah.

Za nas prihajajo tu naravno največ v poštev takozvane nasledstvene države, Češkoslovaška, Madžarska, Avstrija.

Povsod so alimentacijski princip že zavrgli. V Češkoslovaški so ga obšli na ta način, da so nameščencem z akademsko izobrazbo priznali takozvano akademsko doklado, ki odtehta morebiti še tu in tam obstoječe izrodke alimentacijskega principa, in pravkar poročajo listi o novi temeljiti reformi uradniškega honoriranja. V Madžarski plačujejo uradništvo v zlatih kronah in sicer popolnoma po predvojnem ključu in principu.

In v Avstriji? S to deželo, ki bi jo lahko imenovali pravcati eldorado državnih nastavljenec, se moramo dalj časa pomuditi.

Avstrijska republika, čije prednica Avstrija je kot prva alimentacijski princip uvedla, je bila tudi prva, ki ga je odpravila, ko ga ni bilo več potreba. In sicer so bili socialni demokratje oni, ki so prvi napravili prvo vdrtino vanj.

Nastavljenec podjetij dunajske mestne občine so bili prvi, ki so spoznali škodljivost alimentacijskega principa. Visoko kvalificirani strojnik mestne elektrarne, n. pr. je kmalu po prevratu začel premišljevali, kako je to, da zasluži on sam ravno toliko ali pa manj nego njegov pomagač, ki mu hodi ob 10. dopoldne po hrenovke za malco h branjevcu. Hitro je prišel na to, da tako ne gre naprej.

Organiziranemu delavstvu je sledilo kmalu organizirano uradništvo, — v Avstriji je namreč vse organizirano, celo šolski otroci in dijaki imajo svojo organizacijo, imenovano šolsko združbo, seveda socialdemokratsko, — in kar naenkrat ni bilo ne duha ne sluha več o alimentacijskem principu. Vrnili so se, potem, ko so nekaj časa eksperimentirali z raznimi plačilnimi kategorijami, z vodilnimi, vzdignjenimi službenimi mesti, položajnimi plačami itd., po katerih določili je več ali manj kopiran naš nov uradniški zakon in pa nova, še ne uveljavljena službena pragmatika za nastavljenec mestne občine ljubljanske — popolnoma h

predvojnem sistemu činovnih in plačilnih razredov nazaj ter valorizirali njih nastavke.

Edini ostanek, ki spominja na alimentacijski princip, je takozvano »rodbinsko zavarovanje«, ki se pa vrši na podlagi takozvane zavarovalne tehniške, nekako tako, kakor imajo uslužbenci mestne občine ljubljanske svojo bolniško blagajno.

IX.

Ali je alimentacijski princip zavreči na vsak način.

Alimentacijski princip, če se ga tako zmerno uporablja, kakor v začetku in tudi še sredi vojne, če se ga omeji, bi še nekaj časa lahko ostal.

To pa le z ozirom na dejstvo, da življenske razmere, v katerih se nahajamo, še vedno niso tako urejene, kakor bi bilo želeli in katere silijo delodajalca v obče, da si ohrani glavno skupino delojemalcev, ki bi se sicer utegnili razkropiti.

A staviti bi bilo pogoje.

Moral bi se dognati po uradnih organih brezhibno nekaj standard of life, nekaj eksistenčni minimum najnižje vrste, pod katerega ne bi smel pasti honorar. Ta življenski položaj bi bil seveda za vse enak in bi moral omogočati vsakemu nameščencu, — kakor poprej pred vojno, — ne samo njemu njegov lasten življenski obstoj, marveč tudi vzdrževanje rodbine.

Na podlagi tega eksistenčnega minima bi bilo dohodke stopnjevati po naobrazbi, odgovornosti in delu, sploh po činu, tako, da nižji čin pod nobenim pogojem ne bi smel dosegati ali pa celo presegati višjega, kakor vidimo to sedaj posebno pri mestni občini ljubljanski.

Le pod temi pogoji bi se mogli sprijazniti s tem, da bi še nekaj časa ostal nekake vrste omiljen in omejen alimentacijski princip v veljavi poleg principa opravljenega dela, h kateremu bi se pa bilo v ostalem povrniti docela.

Goli princip alimentacije v honoriranju je pa po našem mnenju v letu 1924 svojo vlogo gotovo doigral ter bi mogel ostati v veljavi le še iz demagoških vzrokov ali ozirov.

Sr. — Celje.

Še skupščinske volitve in uradništvo.

Naj mi dovoli cenjeno uredništvo, da zazvonim v tem vprašanju tudi druga plat zvona. Ne morem si kaj, da bi ne odgovoril na nesmotrene misli, ki sem jih čital v zadnjih številkah »Našega Glasa«. Saj ne odkrivajo nič drugega kot lastno slabost, lastne napake.

Da uradniki nismo imeli v pretekli parlamentarni dobi pravega zagovornika in odkritosrčnega zaščitnika svojih interesov, trdi en članek. Šteješ pa, prijatelj, uradništvo med inteligentne sloje občinstva. In ti »inteligenti« nimajo v sebi zmožnosti, da bi se zagovarjali sami, da bi ščitili svoje interese sami. O, kolikokrat je bila že dana možnost zagovarjanja in ščitenja, pa so »inteligenti« vedno ostali doma in držali jezik za zobmi; kvečjemu so valili krivdo na druge, le na sebe ne. Tej »inteligenci« manjka dobre volje, smisla za borbenost, smisla za skupen nastop. Le naj se spomni članek nazaj na klaverni nastop uradništva pred poldrugim letom; razmišlja naj o samoljubnosti nekaterih skupin državnega uslužbenstva, ki se smatrajo vzvišene nad drugimi, se čisto kastoško ločijo od drugih ter zahtevajo za seboj boljše plače, mesto da stopijo z drugimi v strnjene bojne vrste in pomagajo izvojevati celokupnemu uradništvu več kot oglodano kost, eksistenco, vredno člove-

ka, ki je vložil toliko truda, toliko materijelnih žrtev in duševnih zakladov, da je sedaj kot državni uslužbenec mož na svojem mestu. Tako se torej vseda del uradništva na nastavljen limanice gesla: divide et impera. Oni, ki vedrijo in oblačijo, imajo potem lahko delo. Saj so že javno izjavili zastopnikom uradništva češ, saj vemo, da nimate nikogar za seboj. Difficile est satiram non scribere.

In mi se čudimo, da javnost ne zna ceniti nas in našega dela; saj tega niti sami ne znamo; če bi znali, bi znali tudi zahtevati dostojno plačilo. Zahtevati, pravim, ne pa prosjačiti. Le posnemajmo v tem oziru delavstvo, kakor prijatelj sotrpni želi, in naše zahteve nam ne bodo le nedosegljivi ideali.

Z nasveti, ki jih sedaj čitamo v »Našem Glasu«, hočemo skriti le svojo slabost in drvim iz napake v le še večjo napako. **Krepka uradniška organizacija, vzvišena nad vsemi političnimi strastmi današnjih dni, je tisti forum, ki nam zamore zboljšati naš položaj!** Kadar bo v tej organizaciji celokupno uradništvo, kadar bo v njej sloga vodilna sila, kadar bo v njej vladalo geslo: vsi za enega, eden za vse! takrat bo na celi črti zmaga naša.

Zamislimo si samo, kako naj stvorimo krepko politično organizacijo v svrhu izvolitve svojih lastnih kandidatov, ko ne moremo stvoriti niti močne nepolitične stanovske organizacije. In če imajo še enotne politične stranke težave s postavitvijo kandidatov, kakšne bi bile šele težave pri postavitvi uradniških kandidatov! Takoj bi si bile posamezne skupine v laseh, saj ni nikaka tajnost, da je danes strankarsko organiziranih ali vsaj opredeljenih gotovo 90% vsega uradništva. Razumljivo. Strankarsko udejstvovanje je danes vobče zelo intenzivno, pa naj se baš uradniki odtegnejo temu udejstvovanju? Nasprotno, udeležujejo naj se po vseh svojih močeh in naj poskušajo prekasiti strankarsko življenje, če res ni zdravo, kakor trdijo in če so res, kakor tudi trdijo, boljši del inteligence. Ravno v današnjih dneh bi bilo eminentno patriotsko delo, da se ustvari naši ljubljani, a že izmučeni domovini stalna oblika, ki ne bo brezplodno absorbirala toliko našemu celokupnemu narodu lastne energije, in da se nato pristopi urejevanju gospodarskih vprašanj, katerih ureditev zamore edina prinesiti rešitev i državi i nam samim.

In naposled, kakšni bi bili izgledi uradniških kandidatur? Tu se pač ne smemo primerjati z delavstvom. Ta masa drvi brez pomisleka za svojimi voditelji, uradnik-inteligent pa misli vsak s svojo glavo. Trditev, da bi lahko v vsej državi dobili 50—60 poslancev, je le teoretična, da ne rečem, naivna se pri današnjem, kakor rečeno, živahnem političnem življenju kratkomalo ne da realizirati. Priboriti pa pet ali celo 10 poslancev, pa ne koristi prav nič. Nasprotno. Prvič bi to število prav nič ne pomenilo, drugič bi pa stranke na naše zahteve izjavile: obrnite se na svoje poslance! In gorje potem tem revežem! Kdo bi hotel biti v njihovi koži?

Pa še nekaj. Tudi jaz se politično udeležujem in mi je popolnoma jasno, katera ideja bi pri predstojecih volitvah z nasvetovano ekstravaganco v **današnjih razmerah trpela**, če ni celo direktno proti nji naperjena. V take eksperimente pa se uradništvo absolutno ne sme spuščati, če res misli z lastno glavo.

Res je, v polni meri smo si svojo grozno usodo zaslužili, pa naj nas že enkrat slabe izkušnje izučijo. Spoznajmo in priznajmo svoje dosedanje grehe in se poboljšajmo: udeležujmo se v strankah, katerih programi dajo garancijo za srečnejšo bodočnost naše domovine, ustvarimo v njih razpoloženje

ugodno za provedbo naših teženj, po drugi strani pa stvorimo krepko nepolitično stanovsko organizacijo, ki bo znala in mogla uveljaviti svoje zahteve. Saj nas čakajo v bližnji bodočnosti velike stvari: sprememba uradniškega zakona, ki si ga krepka falanga ne bo dala oktrovati, in pa revizija draginskih doklad. Tudi v drugih državah ne ponujajo uradništvu dobrot na krožniku, tudi tam si jih mora priboriti.

Trditev uradništva, da je razpoloženje državnih uslužbencev za samostojen nastop pri volitvah precej razširjeno, pa odločno zavračam. Mnenja sem, da take enostranske izjave uradništva ne pridobivajo simpatij niti listu niti O. Z. državnih nameščencev, katere glasilo je list.

„Hotel Slon“, Ljubljana

Moderno preurejeno kopališče, restavracija in kavarna
Centralna kurjava!

Splošna uradniška kredit zadruga.

(Nadaljevanje.)

Oni deli imovine, glede katerih ni določen odbitek za obrabo, se vzamejo v letni račun: 1.) Po nabavni ceni, ako je onega dne, ko se sestavlja letni račun, tržna cena večja od nabavne cene. 2.) Po tržni ceni, ako je na dan letnega računa nižja od nabavne cene. Od tega načela se sme odstopiti le v abnormnih prilikah in takšno izjemno postopanje mora odobriti skupščina predhodno ali naknadno.

V dolgove zadruge se vpišejo:

- 1.) Deleži.
- 2.) Hranilne vloge.
- 3.) Dolgovi zadruge.
- 4.) Rezervni fond.
- 5.) Hipotekarni in drugi fond.
- 6.) Različni dolgovi.

Čl. 54. Kot prejemki zadruge se vpišejo:

- 1.) Obresti od odobrenih posojil članov.
- 2.) Obresti od vrednostnih papirjev.
- 3.) Prejemki nepremičnin.
- 4.) Različni drugi prejemki.

Kot izdatek zadruge se vpišejo:

- 1.) Obresti hranilnih vlog.
- 2.) Režijski stroški kakor: plače, stanarine, potni stroški in dnevnice osobju ter članom upravnega odbora in nadzorstva, pisarniški material, kurjava, razsvetljava itd.
- 3.) Odpis na obrabo od vrednosti premičnin in nepremičnin zadruge.
- 4.) Nagrade članom upravnega odbora in nadzorstva za udeležbo na sejah in za dežuriranje.
- 5.) Različni drugi izdatki.

Ko se od skupne vsote prejemkov odštejejo vsi izdatki, tedaj predstavlja preostala svota višek, ki se razdeli tako:

- 1.) Za rezervni fond 50 %.
 - 2.) Za pokojninski fond do 5 %.
 - 3.) Za hipotekarni fond do 10 %.
 - 4.) Za nagrade upravnemu odboru in nadzorstvu 2 %.
 - 5.) Za nagrade osobju 3 %.
- Ostanek se vrne članom sorazmerno njihovem učeščevanju pri ustvarjanju viška, to je sorazmerno od njih vplačanih obrestih na odobrena posojila ali od eventualno vplačanih njihovih drugih vsot v poslovanju z zadrugo.

Skupščina lahko sklone, da se preostanek viška, ali v celoti, ali deloma odobri kot dotacija hipotekarnemu fondu.

Čl. 55. Tretji del letnega računa obseza:

- 1.) Število članov, ki so bili včlanjeni v zadrugi v početku leta.
- 2.) Število članov, ki so v teku leta pristopili k zadrugi.
- 3.) Število članov, ki so v teku leta iz-

stopili iz zadruge (izstopili, prestali z delom, izključeni).

O opredelitvi državnih uslužbencev pri bodočih volitvah za skupščino.

(Konec.)

Sicer ne povsem po tem receptu, vendar v bistveni zvezi z njim je bil takrat tudi dosežen uspeh s tem, da je bil izvoljen v Ljubljani g. prof. Reisner. To pa je bil uspeh ne le ljubljanskega in slovenskega, temveč vsega jugoslovenskega uradništva, ki je v g. prof. Reisnerju našlo svojega zaupnika in glavnega boritelja za svoje pravice.

Vsak uradniški otrok ve, koliko truda in dela in borbe je vložil omenjeni g. poslanec v prid uradništvu, kakor tudi, da se za vse, zaenkrat žal večinoma le moralne uspehe imamo zahvaliti edino le njemu in njegemu vplivu potom velike stranke. Kruta ne-hvaležnost torej je, če se danes najde slovenski uradnik in kar pavšalno trdi v uradniškem glasilu, da se za uradništvo doslej še nihče ni zavzel. To nehvaležnost mora vsak pošten človek uradnik z vso odločnostjo zavrniti.

Sedaj je situacija podobna, pa le še bolj zaostrena. Takrat je šlo le »za pripravo« velike odločitve, sedaj pa je na dnevnem redu **velika odločitev sama**. Le trohico trezen in razmišljanje ne more dvomiti o izidu te odločitve. Šest let se ni ničesar napravilo, tudi za uradništvo ne veliko, to pa le vsled tega, ker narod ni bil pravilno orijentiran, kaj pomenijo krogiče, in to je redno zavozil, ker torej ni bil ni človeka in dela sposobnega parlamenta. Sedaj mora končno pasti pozitivna tozadevna odločitev za daljšo periodo konstruktivnega dela.

Ali ni vsaj nekaj krivde tudi na naši lastni neorijentiranosti, indolenci, pasivnosti? — Koliko nas se je potrudilo priložnostno razbiti kričeče zablode, ki smo jih dan na dan slišali, če tudi se je to morebiti moralno od nas zahtevalo in ne bi bilo treba nič drugega kot par odrešilnih, nepolitičnih besedi iz nepristranskih ust uradnika? Nič ko manj zabavljanja in več uvidevnosti in poštenosti?!

Odločitev za vsakega trezno mislečega človeka-uradnika ni težka. Ne **zamudimo prilike**, dobiti v delovni prihodnji vladi **vsaj tako in takega zastopnika**, kot smo ga imeli v brezplodnih dosedanjih vladah! Kaj drugega hoteti je norost in le prepodobno hakakiriju.

Ing. A. R.

Drugi članek, ki pledira za samostojen nastop državnih uslužbencev, je sledeč:

V poslednjem času sem čital v cenj. Glasilu »Naš Glas« zelo umestne in z vseh strani obrazložene članke, v katerih se utemeljuje samostojen nastop javnega nameščentva pri predstojecih volitvah v narodno skupščino. To me je pobudilo, da Vam kot vnet zagovornik te akcije izrazim nekoliko misli o tej stvari.

Mizerni materijelni in moralni, posebno pa tudi splošno zaničevani družabni položaj javnih nameščencev v naši državi je splošno znan in slovi že v inozemstvu. Zato je o tem vsaka nadaljnja beseda že odveč. Znano mora biti pa tudi že vsakemu nameščencu, ki skozi šest let trpi to javno sramoto, da je ni bilo in tudi v bodoče ne bo nobene politične partijske vlade, ki bi se resno in vestno zavzela za rešitev tega socialnega vprašanja. Tudi se ne bo našel niti en poslanec, izvoljen na partijski listi, pa bil on tudi iz našega stanu ki bi se hotel ali mogel zavzeti za uradništvo. Preostaja torej po vsej logiki človeškega razuma le en izhod, in ta je: Rešitev uradniškega vprašanja in javne uprave je in mora biti le **delo samih uradnikov**. Največji del krivde leži na nas, ako se tega do danes

še nismo zavedali, in zadnji čas je, da s samostojno akcijo vsaj deloma popravimo naš upravičeno zaničevan družabni položaj in da si priborimo vsaj dostojen vsakdanji kruh, ako smo izgubili že vsak čut stanovske časti.

Vprašanje nujne potrebe samostojnega nastopa je vsestransko pojasnjeno in to mnenje je splošno, gre samo le še za akcijo, za tozadevni energični sklep. Pri tej priložnosti si dovoljujem pripomniti, da sem bil že pred zadnjimi volitvami leta 1923 povzel v Mariboru inicijativo za tako akcijo ter sklical sestanek nekaterih nameščencev vseh kategorij in strok. Mnenje je bilo skoro enodušno že takrat in sem bil pooblaščen, da storim pri organizaciji potrebne korake. Na moj obrazloženi predlog pa mi je društvo javnih nameščencev odgovorilo, da kot stanovska organizacija ne more te akcije podvzeti — to mnenje je po mojem mišljenju zgrešeno, — da naj jaz stvar pokrenem, pri čemer bi se me podpiralo. Seveda na to izjavo nisem mogel čutiti v sebi ni dovolj moralne zaslombe ni gmotne moči, da bi mogel prevzeti akcijo v roke na svojo odgovornost, vsled česar je bil nastop za takrat pokopan. To omenjam samo mimogrede v ilustracijo.

Bojim se, da bi tudi tokrat ostalo le pri tolažilnih besedah; ker pa upam, da se bo za stvar našlo dobre volje in da je dosti časa za vse predpriprave, si dovoljujem s svoje strani postaviti nekaj predlogov.

Na Vašo inicijativo in v sporazumu z Zvezo j. nam. se skliče sestanek zastopnikov vseh kategorij in strok, na katerem se

razpravlja in sklene samostojni volilni nastop in se izvoli akcijski odbor, ki vodi in organizira volilno akcijo po vsej Sloveniji. Sestanek naj bi se sklical še pred Božičem, tako da se v praznikih že začne agitacija od osebe do osebe, t. zv. »rožni venec«.

Parol za volitve ne bo težko izbirati, v glavnem pa bi bil naš nastop: splošen, ogorčen protest proti zanikrnosti, s katero se je dosedaj tretiralo to važno državno in socialno vprašanje in manifestacija stanovske solidarnosti in vzajemne samopomoči ter zahteva po depolitizaciji vse javne uprave. Razmeščanje in redukcija uradništva, sploh vsa njih stanovska vprašanja, ureditev celotne uprave in administracije, to ne more biti delo političnih, strankarskih klik, nego delo nameščenstva samega. S samostojnim nastopom se ne dira nikakor v politično prepričanje poedincev, še manj se s tem ustanavlja kaka posebna stranka. Borba mora biti brezkompromisna, energična in dostojna, kljubujoča vsem intrigam, ki bi se pojavile od strani raznovrstnih strank in sabotažnikov iz naši vrst, to je maloštevilnost strankarskih eksponentov.

Pri dobri taktiki in izberi pravih kandidatov mora biti uspeh zasiguran, ker bodo za tako listo glasovali mnogi nezadovoljneži z današnjim partijskim stanjem in simpatizerji našega pokreta, ki pripadajo drugim stanovom. Mogoča bi bila tudi kooperacija z eno ali drugo stanovsko in strokovno organizacijo, zlasti n. pr. s privatnimi nameščenci. To vprašanje postane seveda šele aktualno, čim smo se sami odločili za samostojen nastop.

P Najcenejše stare in nove PISALNE STROJE

kakor tudi vse potrebščine pri

L. Baraga

Ljubljana

Ljubljana

SELENBURGOVA UL. 6/I

Mehanična delavnica (popravljalnica)

Neprekosljivi so le

EXCELLA

šivalni stroji

Nedosežni v konstrukciji in materialu.

Izredno nizke cene.

Oglejte si jih pred nakupom!

J. GOREC, Ljubljana

(palača Ljub. kreditne banke.)

Tovarna čevljev Peter Kozina & Komp. izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovejše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana-Breg 20, Aleksandrova cesta 1., Prešernova ulica; Zagreb, Račkova ulica 3.

Modna in športna trgovina za dame in gospode

P. Magdič

LJUBLJANA

nasproti glavne pošte.

Telefon int. 438.

Krojaštvo **Fran Iglič** Krojaštvo
Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 28.

Ideovanje oblek za gospode, otroke in uniforme.
Za dame po najnovejšem modernem kroju.
Lastna zaloga modnega blaga.
— Uradnikom znaten popust. —

„Aikadont“

zobna pasta.

Glavna zaloga drogerija.

Anton Kanc, Ljubljana.

Tovariši!

Priporoča se Vam trgovina s papirjem, pisarniški in šolski potrebščini

K. Tilla nasl. A. Gruber

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.
Prvovrstno blago in zmerne cene.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov

priporoča tudi svojo veliko izbiro spominskih izdelkov, galanterijo in parfumerijo

M. Mihelič

Ljubljana, Šelenburgova ul.

Perje in puh

C. J. HAMANN

— Ljubljana, Mestni trg 8. —

Priporoča se

I. Korenčan

trgovina pletenin, norimberškega in galanterijskega blaga na veliko in malo.

Velika zaloga volne za pletenje jumperjev, nogavic itd.

Cene nizke — postrežba točna.

Ljubljana, Mestni trg 20.

JOSIP PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukanice, toaletno blago.

Na veliko!

Telefon 913

Na malo!

Manufakturna trgovina

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.

Priporočata se pri nabavi spomladanskega in letnega blaga. Vedno v zalogi perje in puh od najcenejše do najfinejše vrste.

Na obroke proti garanciji uradov.

Razširjajte

„Naš Glas“!

Priporoča se

modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss

LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Priporoča se za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin

trrdka

M. Tičar, Ljubljana.

Na obroke.

manufakturno in konfekcijsko perilo etc., obleke po mer za gospode in dame iz lastne prvovrstne krojačnice, dobite proti ugodnemu odplačevanju na obroke edino le pri trrdki

Davorin JOHAN in drugovi

družba z o. z.

MARIBOR, pisarna: Gregorčičeva ul. 1

Nabavljalna zadruga državnih nameščencev v Ljubljani

Najcenejši nakup banaške moke, sladkorja, kave, olja, masti, riža, testenin, pralnega in toaletnega mila, južnega sadja, dišav ter vseh vrst spece-rijskega in kolonijalnega blaga.

Vedno najnižje cene!

Izdaja Osrednja Zveza javnih nameščencev in upokoencev za Slovenijo v Ljubljani.
Odgovorna urednica Šteža Alojzija. — Tiska Narodna tiskarna v Ljubljani.